

Лише із наведеної схеми обставин, що впливають на вчинення злочину, видно, наскільки різноманітні суб'єкти профілактичної діяльності і наскільки вони мають бути відповідальними.

Підводячи підсумок викладеному, слід відзначити, що в основі будь-якого злочину лежить взаємодія об'єктивних і суб'єктивних факторів. При цьому значимість кожного із цих факторів різна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крижна Л. В. Злочини у сфері сімейно-побутових відносин (кримінологічний аспект) : [моногр.] / Крижна Л. В. – К., 2003. – 105 с.

2. Кримінологія : навч. посіб. / [Джужа О. М., Василевич В. В., Іванов Ю. Ф. та ін.] ; за заг. ред О. М. Джужи. – К. : Прецедент, 2006. – 208 с.

3. Насильственная преступность / под ред. В. Н. Кудрявцева и А. В. Наумва. – М., 1997. – 97 с.

4. Антонян Ю. М. Насилие. Человек. Общество : [моногр.] / Антонян Ю. М. – М. : ВНИИ МВД России, 2001. – 256 с.

Микитчик А.В.,

доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ РЕЙДЕРСТВУ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день в Україні почастишали суспільно небезпечні дії, пов'язані з силовим протиправним захопленням підприємств різної організаційно-правової форми, які в народі йменуються як «рейдерство». За даними Українського союзу промисловців і підприємців в Україні діє 35-50 спеціалізованих рейдерських груп, що складаються з досвідчених юристів і економістів.

Кількість рейдерських атак в рік перевищує 3000, а їх результативність складає більше 90%. Збитки від рейдерських захоплень оцінюються в 3-5 млрд. доларів щорічно, а середньостатистична норма прибутку рейдерів складає сотні відсотків. Масштаб захоплень приватної власності стає загрозливим не тільки для окремих галузей бізнесу, а й для держави в цілому, оскільки тягне за собою погіршення інвестиційного клімату в країні, знищення окремих секторів бізнесу, зниження ефективності розподілу ресурсів і використання національного багатства, негативні зміни якості структури власності, сприяє зростанню корупції у виконавчих, судових та правоохоронних органах. Світове економічне співтовариство вважає рейдерство показником слабкості країни та її економіки

Необхідно зазначити, що ефективними державними засобами запобігання рейдерству провідних країн світу є запровадження регулювання облікової системи ринку корпоративних цінних паперів. У багатьох розвинених країнах документарна форма існування цінних паперів поступово замінюється бездокументарною. Це зумовлено здатністю бездокументарної форми прискорювати, спрощувати та здешевлювати розрахунки і рух цінних паперів від одного власника до іншого, а також збільшувати захист прав власника від можливих махінацій з його цінними паперами.

Встановлення чітких і прозорих умов для здійснення бездокументарного обігу цінних паперів у депозитарній системі унеможливує існування “подвійних реєстрів”, оскільки єдиний центральний депозитарій є суб’єктом, що веде і контролює реєстр власників іменних цінних паперів товариства. При цьому велика увага приділяється механізмам захисту від розкриття й розголошення інформації із системи депозитарного обліку емісійних цінних паперів і запровадженню обов’язкового використання електронного документообігу й електронного цифрового підпису.

Практика свідчить, що найефективнішим від захоплення підприємства рейдерами є захист превентивного характеру. Його стратегічна мета – максимальне підвищення вартості захоплення

підприємства для того, щоб зробити атаку рейдерів нерентабельною, а отже – недоцільною. Відповідно власникові необхідно здійснити заходи, щоб перевести інтерес потенційного рейдера із площини корпоративного захоплення на цивілізований механізм об'єднання та поглинання. Для цього слід провести системну реструктуризацію бізнесу, що дасть змогу створити таку систему володіння і управління найбільш привабливих активів, яка зробить захоплення рейдерами підприємства нерентабельним бізнесом.

Найбільш дієвими заходами запобігання рейдерству в Україні є:

- концентрація акціонерного капіталу або викуп частки в учасників, які не беруть участі в діяльності підприємства; постійний моніторинг змін у складі акціонерів; реструктуризація підрозділів зі зміною їх організаційно-правового статусу; контрольне скуповування акцій і додаткова емісія;

- визначення правового статусу власності, здійснення переоцінки майна. В умовах значного ризику буде корисною структуризація власності з використання дочірніх структур, створення штучної заборгованості підприємства і передача нерухомості та інших активів у позичку під кредитування;

- недопущення виникнення та прострочення кредиторської заборгованості;

- удосконалення роботи менеджменту та персоналу (недопущення конфліктних ситуацій, протиправного звільнення працівників тощо);

- керівництву підприємств варто потурбуватися про те, щоб установчі документи повністю відповідали чинному законодавству, уся документація була правильно оформлена.

- рекомендується прийняти Положення про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію, щоб інформація про стан підприємства не надавалась стороннім особам.

- підвищення культури суб'єктів господарювання (прозорі конкурентні відносини, підтримання ділової репутації тощо);

- використання в службі економічної безпеки способів і методів конкурентної розвідки;

- залучення громадськості й засобів масової інформації до боротьби з рейдерством.

Найголовніше у суспільстві потрібно цілеспрямовано формувати непримириме ставлення до фактів протиправного захоплення суб'єктів підприємницької діяльності, а також залучати до цього громадські організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вільна енциклопедія Вікіпедія: [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.

2. Дорошук А.А., Трибуха М.В. Системарегулювання рейдерства в Україні / Дорошук А.А., Трибуха М.В. //Економіка:реалії часу.-2011.-№1.-С.170-176.

3. Аналитический обзор Центра исследований корпоративных отношений "Рейдерство в Украине: проблемы и пути решения"[Електронний ресурс].-Режим доступу:www.advisers.ru/file/advisers/rejdery_Ukraina.pdf.

Коруля І.В.,

доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПОНЯТТЯ СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Запобігання злочинності та боротьба з нею, як відомо, є однією з основних функцій держави. Саме від належного виконання цієї функції значною мірою залежить не тільки стан правопорядку в країні, а й низка інших показників, що характеризують якість життя населення: стан безпеки і захищеності, рівень корумпованості управлінського апарату, прозорість політичних, економічних та соціальних процесів.